

Epigram

Epigram je žánrom lyriky. Je to krátka báseň – obyčajne iba **dvojveršie** – v ktorej básnik **vyjadruje satirický vzťah** k osobám, javom vonkajšej skutočnosti alebo sebe samému. Z kompozičného hľadiska sa epigram obvykle skladá z dvoch častí. V prvej časti (v prvom verši) sa nastoľuje problém, myšlienka, v druhej časti (v druhom verši) sa vtipným a prekvapivým spôsobom rieši (pointa). V slovenskej literatúre epigram s obľubou pestovali viacerí básnici, napr. **J. I. Bajza**, **J. Záborský**, **J. Jesenský**.

Eufónia

Eufónia je **ľubozvučnosť, veršová hudobnosť, melodickosť** a **rytmickosť** literárneho textu.

Niektoré literárne školy a prúdy kládli osobitný dôraz na eufóniu slovesných, najmä básnických diel. Usilovali sa priblížiť poéziu hudbe. Usilovali sa o to hlavne básnici – symbolisti. **Eufónia sa zakladá na opakovaní hlások, prípadne slabík alebo skupiny hlások**, na zámernom výbere a rozložení samohlások a spoluhlások.

Zámerné rozloženie samohlások v rámci verša:

Z cudziny tulák kročil som na ňu

Opakovanie tých istých alebo podobných hlások (zvukosled):

*Klin výšin syčí šípky bystriny,
džezuje žvatlavý džavot riav*

Zvukosledy napodobňujúce prírodné a pracovné zvuky vytvárajú tzv. **onomatopoj** (**zvukomalbu**):

Duní Dunaj a luna za lunou sa valí

Zvláštnym druhom zvukosledu je **paronomázia** – hromadenie takých slov vo verši, ktoré majú rovnaký slovný základ:
slavme slavně slávu Slávův slavných

Humoreska

Humoreska je **veselá poviedka alebo novela, v ktorej dominuje humor**. Jej hlavným cieľom je pobaviť čitateľa, vyvolať smiech na účet zobrazených hrdinov. Charakteristickým znakom humoresky je láskavý humorný vzťah autora k opisovaným hrdinom (v humoreske je menšia miera kritiky ako v satire). Autor nezaujíma v humoreske odmietavý postoj, iba sa pokúša humorom napraviť isté nedostatky v spoločnosti, alebo isté chyby či slabé stránky hrdinov. V slovenskej literatúre majú charakter humoresiek mnohé krátke prózy G. K. Zechentera-Laskomerského, M. Kukučína, J. Jesenského a iných. Najvýraznejším predstaviteľom slovenskej humoresky bol **J. Jesenský** (*Slnečný kúpeľ, Štvorylka*), no niektoré jeho prózy sú už skôr satirou (*Pani Rafiková*).